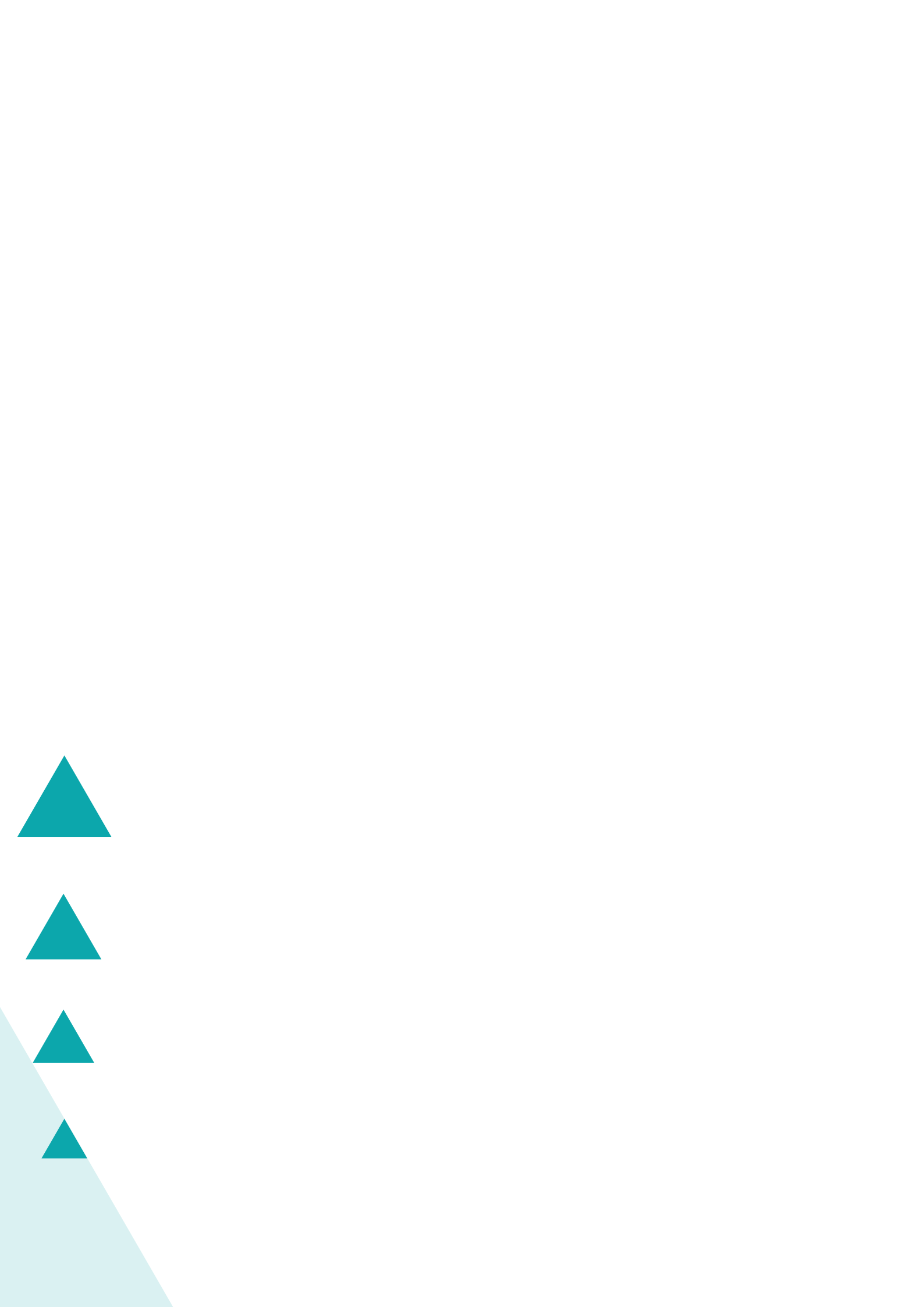

Raport z badań ramach projektu Rzeszowskie ASY
prowadzonych na osiedlach
Staroniwa, Staromieście, Słocina, Wilkowyja, Budziwój

maj - czerwiec 2014 r.

1. CEL I ZAŁOŻENIA PROJEKTU

Projekt „Rzeszowskie ASY” zorganizowany został przez Estradę Rzeszowską, w ramach działalności Rzeszowskiego Inkubatora Kultury, Rzeszowski Dom Kultury oraz Stowarzyszenie PRO-TUR. Przedsięwzięcie realizowano w okresie luty–lipiec 2014 oraz sfinansowano w ramach programu „Młodzież w działaniu”. Jednym z elementów projektu było przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców pięciu rzeszowskich osiedli: Budziwoju, Słociny Staromieścia, Staroniwy i Wilkowyi. Ich głównym celem było ustalenie, jak postrzegany jest Rzeszowski Dom Kultury wśród lokalnej społeczności, jakie dodatkowe zajęcia powinien wprowadzić, jak może wzmocnić swoją pozycję. Za opracowanie oraz przeprowadzenie ankiety odpowiedzialna była wyłoniona w drodze rekrutacji grupa badawcza, w składzie: Marlena Kowalska – studentka kulturoznawstwa na Uniwersytecie Rzeszowskim, Patrycja Łęcznar – studentka kierunku stosunki międzynarodowe na Politechnice Rzeszowskiej, Aneta Sztur – doktorantka Uniwersytetu Rzeszowskiego na kierunku filologia polska, Michał Gąsior – student biotechnologii na Politechnice Rzeszowskiej oraz Wojciech Dziekan – student ekonomii w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.

Przed realizacją badań uczestnicy projektu wzięli udział w warsztatach z metodologii badań społecznych, przeprowadzonych przez dr Annę Gąsior-Niemiec i dr Annę Kołomycew z Katedry Politologii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Szkolenia te miały na celu przygotowanie zespołu do stworzenia ankiety oraz opracowania jej wyników w formie niniejszego raportu z badań.

2. METODA I PRZEBIEG BADAŃ

Badania zostały przeprowadzone techniką ankietową. Kwestionariusz ankiety został opracowany przez członków zespołu w konsultacjach z: kierownictwem Rzeszowskiego Domu Kultury (RDK) oraz dr Anną Kołomycew i dr Anną Gąsior-Niemiec. Ankieta składała się łącznie z dziesięciu pytań: zamkniętych (jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru) oraz otwartych i była przeprowadzana zgodnie z zasadą zachowania anonimowości respondenta. Od ankietowanych mieszkańców uzyskiwano jedynie podstawowe dane dotyczące ich płci, wieku, wykształcenia oraz sytuacji zawodowej.

Celem zadawanych pytań rozmów było zdobycie informacji o tym, czy danej osobie znana jest instytucja Rzeszowskiego Domu Kultury oraz jej osiedlowa filia. Próbowano ustalić również z jakim obszarem działalności rzeszowianie kojarzą RDK, czy spotykają się z informacjami na temat tej instytucji w prasie, Internecie, wśród znajomych, czytają plakaty, broszurę „Co, gdzie, kiedy”. Istotną część ankiety stanowiły pytania o korzystanie z oferowanych przez daną filię RDK form aktywności, tj. zajęcia artystyczne, imprezy. Korzystający z oferty RDK byli proszeni o ocenę jej atrakcyjności w skali od 0–5. Każdy miał również możliwość zaproponowania zmian. Osoby, którym nieznana jest instytucja RDK oraz jej oferta, a także z niej niekorzystające mogły przedstawić własne propozycje na ich zdaniem atrakcyjne zajęcia, imprezy i inne inicjatywy.

Badania realizowano w terminie od maja do lipca 2014 roku. Ankiety były przeprowadzane zwykle w grupach dwuosobowych, z mieszkańcami spotkanymi na ulicach danej dzielnicy, placach zabaw, a także wykonującymi prace w domowych ogródkach czy na działkach. Rozmowy każdorazowo zaczynano od poinformowania ankietowanych o celu badania, instytucjach patronujących badaniu i działalności RDK na rzeszowskich osiedlach jako zasadniczym temacie ankiety. Po uzyskaniu zgody na przeprowadzenie badania, przechodzono do zadawania pytań. Odpowiedzi odnotowywane były przez przeprowadzających ankietę, tak by w trakcie pozyskiwania zdobywania informacji zachować formę swobodnego dialogu i nawiązać z badanymi kontakt.

W trakcie badania ankietowanej osobie umożliwiano swobodę wypowiedzi, nie narzucając i nie sugerując wariantów odpowiedzi. Starano się również, aby rozmowa przebiegała w luźnej i miłej atmosferze. Zainteresowanym udzielano również informacji na temat działalności RDK, jego historii oraz aktualnej oferty. W ramach podziękowań za wypełnienie ankiety mieszkańcy osiedli otrzymywali przypinki oraz balony z logo projektu „Rzeszowskie ASY”.

3. WYNIKI

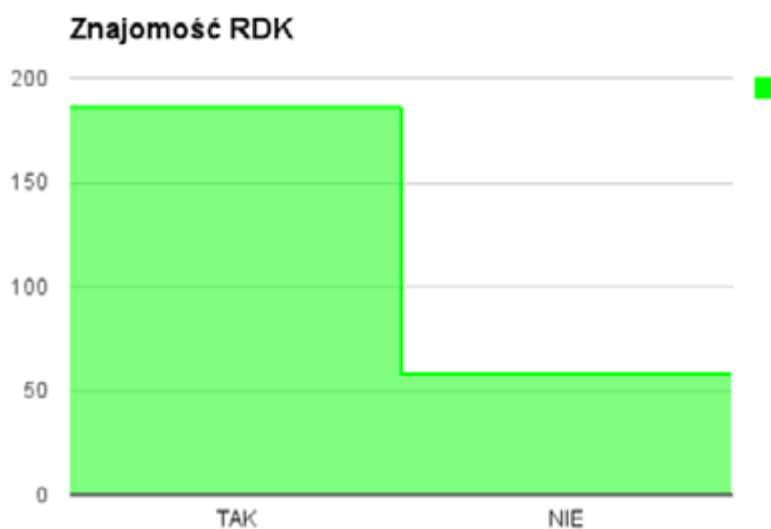
3.1. ZESTAWIENIE ŁĄCZNE

Na pięciu badanych rzeszowskich osiedlach przeprowadzono łącznie 244 ankiety. Należy przy tym zaznaczyć, że porównywalną liczbę stanowiły odmowy ze strony osób, które nie wyraziły zgody na badanie. Najczęściej jako powód odmowy podawano brak czasu. Ilość przeprowadzonych ankiet w rozbiciu na poszczególne osiedla prezentuje poniższa tabela.

Badane osiedle	Liczba przeprowadzonych ankiet
Budziwój	25
Słocina	52
Staromieście	66
Staroniwa	51
Wilkowyja	50

Tabela nr 1. Liczba przeprowadzonych ankiet na poszczególnych rzeszowskich osiedlach. Źródło: opracowanie własne.

Uzyskane wyniki przyniosły następującą odpowiedź na zasadnicze pytanie: czy instytucja Rzeszowskiego Domu Kultury jest rozpoznawalna?

Wykres 1. Znajomość RDK wśród ankietowanych mieszkańców pięciu badanych osiedli. Źródło: opracowanie własne.

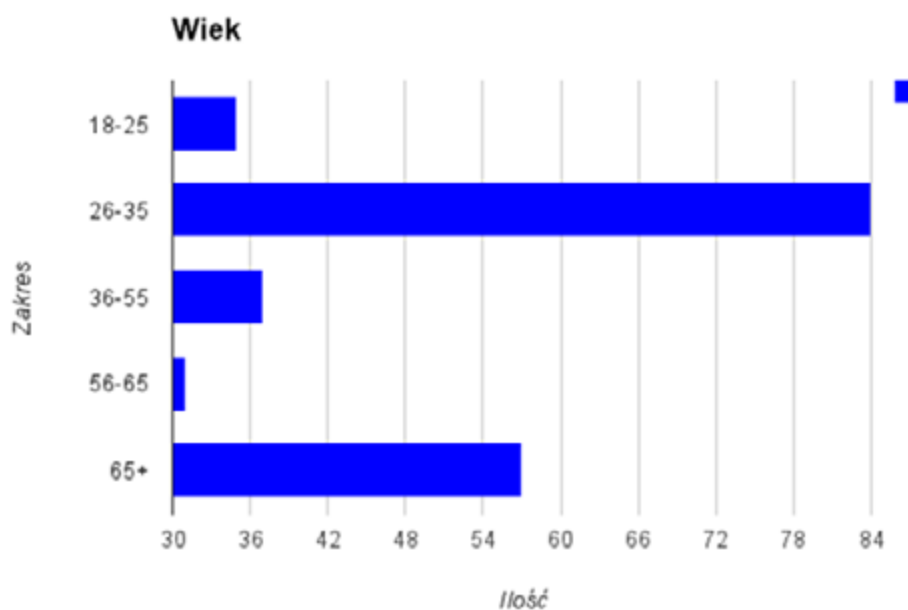
Przeważającej liczbie ankietowanych osób wynoszącej 186, badana instytucja jest znana. Co warto zaznaczyć Rzeszowski Dom Kultury jest kojarzony przede wszystkim z zajęciami artystycznymi. Najliczniejsza grupa kojarzy RDK, ze względu na fakt zamieszkiwania dzielnicy, na obszarze której znajduje się jego filia. Znacznie mniej mieszkańców spotkało się z plakatami lub słyszało o RDK i jego ofercie od swoich znajomych. Porównywalnie mało osób znajduje informacje w Internecie, ogłoszeniach prasowych, broszurze „Co, gdzie, kiedy”, czy wzięło udział w imprezach lub dniach otwartych organizowanych przez RDK.

Wykres przedstawiający liczbę osób korzystających (75 osób) i niekorzystających (169 osób) z oferty badanej instytucji prezentuje się następująco.

Wykres 2. Liczba osób korzystających oraz niekorzystających z oferty RDK na wszystkich badanych rzeszowskich osiedlach. Źródło: opracowanie własne.

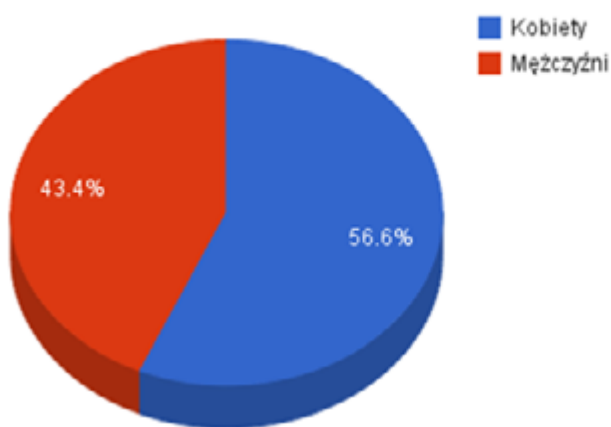
W porównaniu z pierwszym z zamieszczonych wykresów, powyższy prezentuje tendencję odwrotną. RDK jest instytucją, którą mieszkańcy badanych osiedli znają, jednak nie korzystają licznie z jej oferty. Tę rozbieżność można w części wyjaśnić czynnikami takimi jak wiek, płeć, sytuacja zawodowa, rodzinna czy zdrowotna ankietowanych. Niżej zamieszczony wykres przedstawia strukturę wieku w badanej grupie.

Wykres 3. Struktura wieku w grupie badanych mieszkańców pięciu rzeszowskich osiedli. Źródło: opracowanie własne.

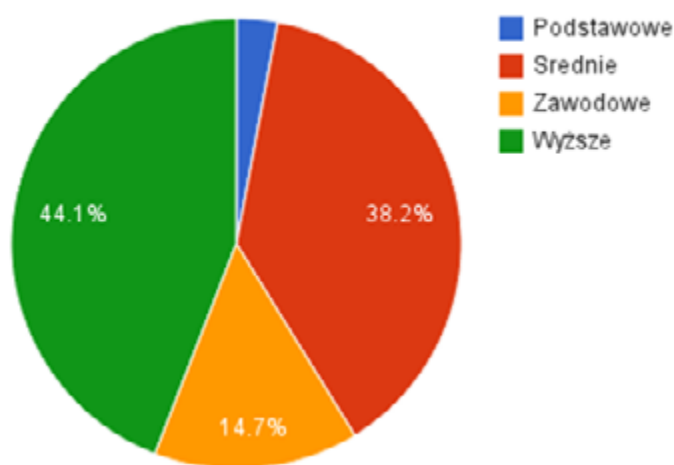
Jak można zauważyć, przeważająca część mieści się w przedziale wiekowym 26–35. Osoby te najczęściej reprezentują młode małżeństwa, posiadające jeszcze małe dzieci. Co prawda na chwilę obecną nie korzystają one z oferty RDK, jednak myśląc przyszłościowo, z zainteresowaniem wypytywały o tę instytucję. Do drugiej najliczniej reprezentowanej kategorii naszych respondentów należały osoby w wieku 65+, które przeważnie niekorzystające z oferty, jako argument tego faktu podawały zły stan zdrowia. Wymienione uwarunkowania wyjaśniają w znacznym stopniu przedstawione wyników. Warto także zamieścić wykresy prezentujące strukturę płci oraz wykształcenia wśród badanej grupy rzeszowian. Jak widać, więcej ankiet przeprowadzono z kobietami (56,6%) niż mężczyznami (43,4%). Pod względem wykształcenia dominowały zaś osoby z wykształceniem wyższym.

Płeć

Wykres 4. Struktura płci wśród badanych mieszkańców rzeszowskich osiedli. Źródło: opracowanie własne.

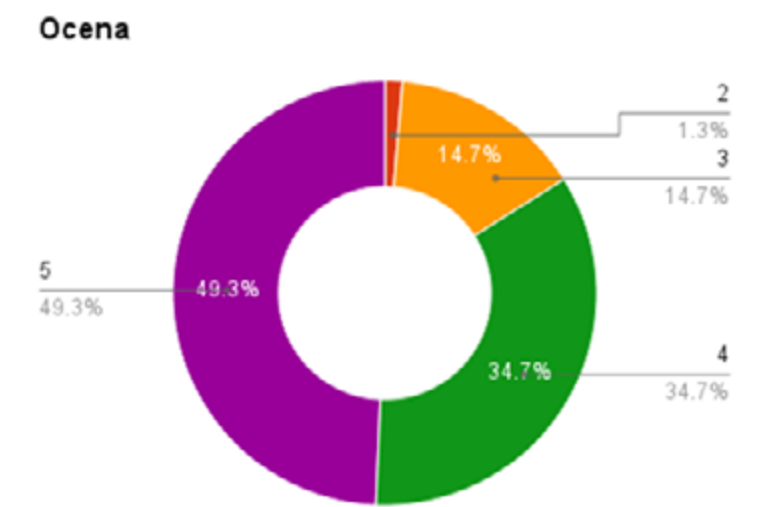
Wykształcenie

Wykres 5. Struktura wykształcenia wśród badanych mieszkańców rzeszowskich osiedli. Źródło: opracowanie własne.

Na koniec zamieszczono wykres obrazujący ocenę oferty Rzeszowskiego Domu Kultury (w skali od 0 do 5), dokonaną przez korzystających z oferty. Średnia ocena tej instytucji wyniosła 4,32. Prawie połowę z wystawionych przez mieszkańców ocen, stanowiła najwyższa z możliwych. Żaden z ankietowanych nie ocenił RDK na najniższą w tej skali ocenę, czyli 1.

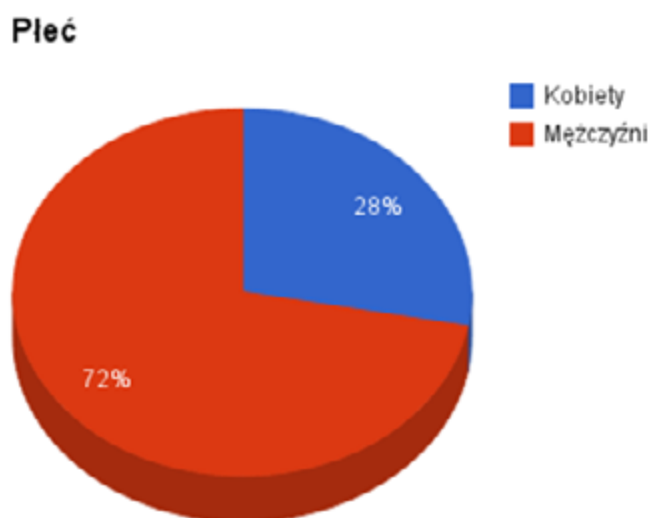

Wykres 6. Oferta RDK w ocenie mieszkańców badanych osiedli. Źródło: opracowanie własne.

3.2. BUDZIWÓJ

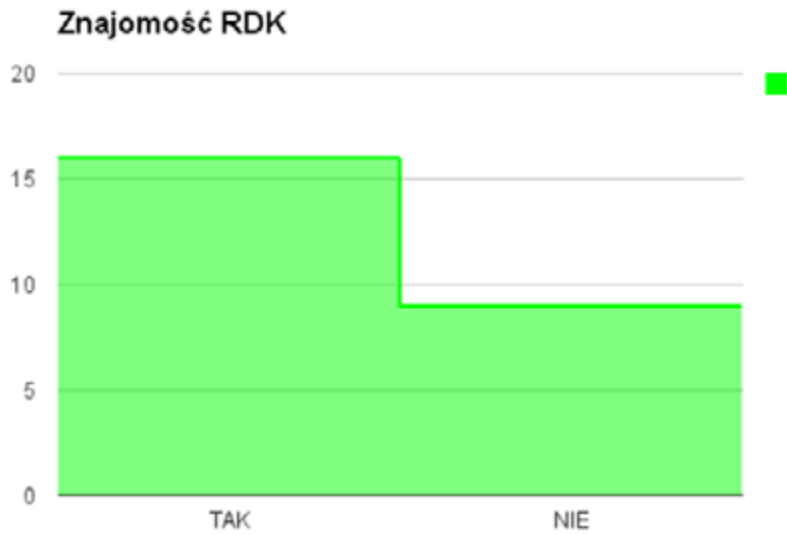
Praca grupy badawczej na osiedlu Budziwój była najmniej komfortowa, co wynikało z negatywnego nastawienia mieszkańców tej dzielnicy. Mieszkańcy na ogół byli niechętnie nastawieni do rozmów, w efekcie czego udało się przeprowadzić jedynie 25 ankiet, uzyskując przy tym największą ilość odmów spośród wszystkich badanych osiedli. Inaczej niż na pozostałych osiedlach, przeważającą liczbę ankietowanych stanowili mężczyźni (16 osób), co prezentuje poniższy wykres.

Wykres 7. Struktura płci wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Budziwój. Źródło: opracowanie własne.

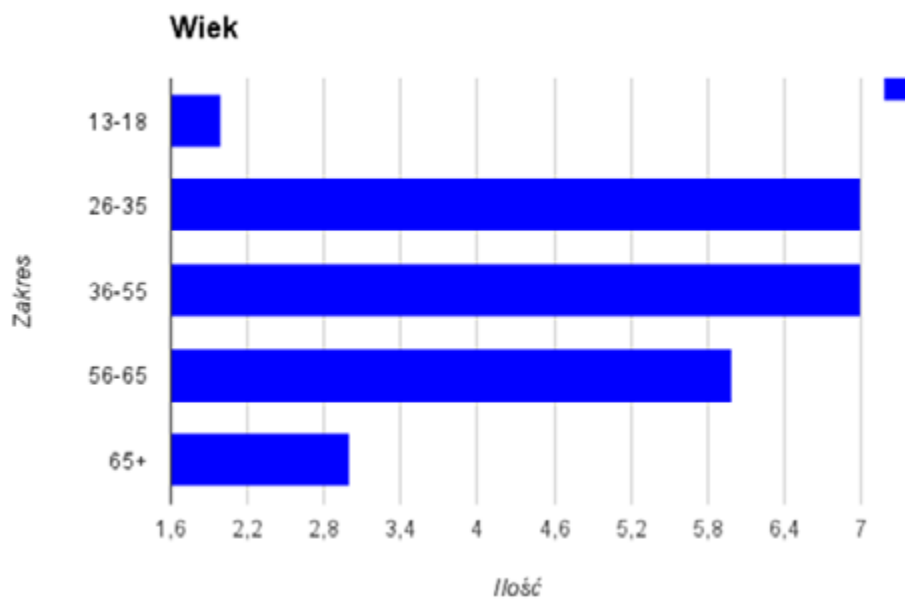
Niewątpliwie za pozytywny należy uznać fakt, że instytucja Rzeszowskiego Domu Kultury jest rozpoznawalna przez większą część ankietowanych, tj. 16 na 25 osób, zaś o tym, że na Budziwoju znajduje się jedna z jego filii wiedziało 12 badanych. Jako źródło znajomości osiedlowej filii, mieszkańcy podawali najliczniej fakt, że zamieszkują Budziwój i wiedzą o znajdujących się tu instytucjach. Część osób czyta spotykane na terenie osiedla plakaty, pozostali biorą udział w imprezach tj. Dzień Osiedla, bądź spotkali się z ogłoszeniami prasowymi lub radiowymi poświęconym RDK. Nikt z badanych nie dowiedział się o tej instytucji od znajomych, z Internetu oraz broszury „Co, gdzie, kiedy”. Ogólnie rzecz biorąc Rzeszowski Dom Kultury przez mieszkańców tego osiedla kojarzony jest z prowadzeniem zajęć artystycznych.

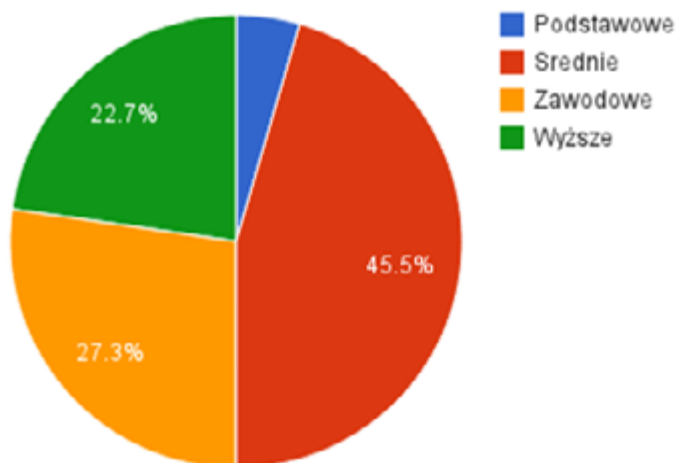
Wykres 8. Rozpoznawalność RDK na osiedlu Budziwój. Źródło: opracowanie własne.

Struktura płci i wykształcenia w badanej grupie przedstawia się następująco:

Wykres 9. Struktura wieku wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Budziwój. Źródło: opracowanie własne.

Wykształcenie

Wykres 10. Struktura wykształcenia wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Budziwój. Źródło: opracowanie własne.

Co interesujące, Budziwój został najwyżej oceniony spośród wszystkich filii RDK, uzyskując średnią ocenę 5.0. Oznacza to, że osoby korzystające z oferty tej instytucji, w liczbie 3, z którymi udało się przeprowadzić ankietę są bardzo zadowolone z jej poziomu.

Ocena

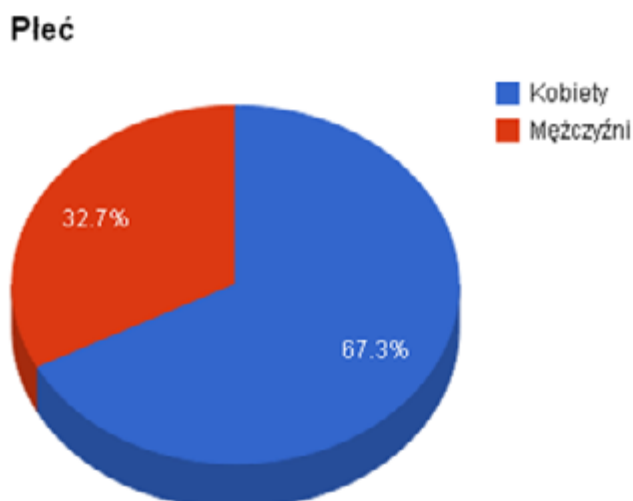
Wykres 11. Oferta RDK w ocenie mieszkańców osiedla Budziwój. Źródło: opracowanie własne.

Część osób skłoniłaby się do skorzystania z oferty RDK, gdyby zorganizowano zajęcia z rękodzieła, spotkania kulinarne, koła gospodyń wiejskich oraz wykłady poświęcone kulturze regionu. Wśród propozycji nowych inicjatyw zostały wymienione: zabawy taneczne, gimnastyka artystyczna, kręgle, rodzaje spotkań: integracyjne, o tematyce katolickiej oraz ze znanymi pisarzami i aktorami. Pojawiły się również opinie, by więcej swoich występów miał zespół Budziwojce.

Jak już zaznaczono na wstępie, grupa badawcza miała największe trudności w trakcie ankietowania mieszkańców Budziwoju. Mimo to, uzyskane dane stanowią cenną informację na temat rozpoznawalności i oceny instytucji Rzeszowskiego Domu Kultury wśród zamieszkujących to osiedle osób, które pomimo, że w przeważającej ilości nie korzystają z jej oferty podzieliły się przemyśleniami oraz zaproponowały własne inicjatywy.

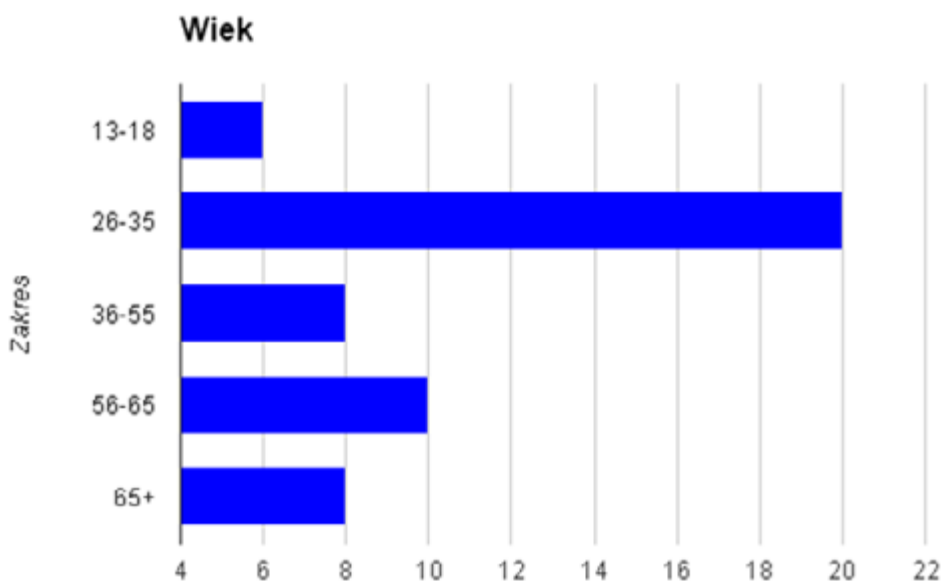
3.2. SŁOCINA

Z pośród wszystkich przebadanych osiedli, największe efekty pracy grupy badawczej przyniosła Słocina. Mieszkańcy osiedla z chęcią udzielali odpowiedzi na zadane im pytania. Na tym osiedlu udało się przeprowadzić 52 ankiety. Jak widać na poniższym wykresie, większość badanych to kobiety, które stanowiły prawie 70% grupy ankietowanej na tym osiedlu.

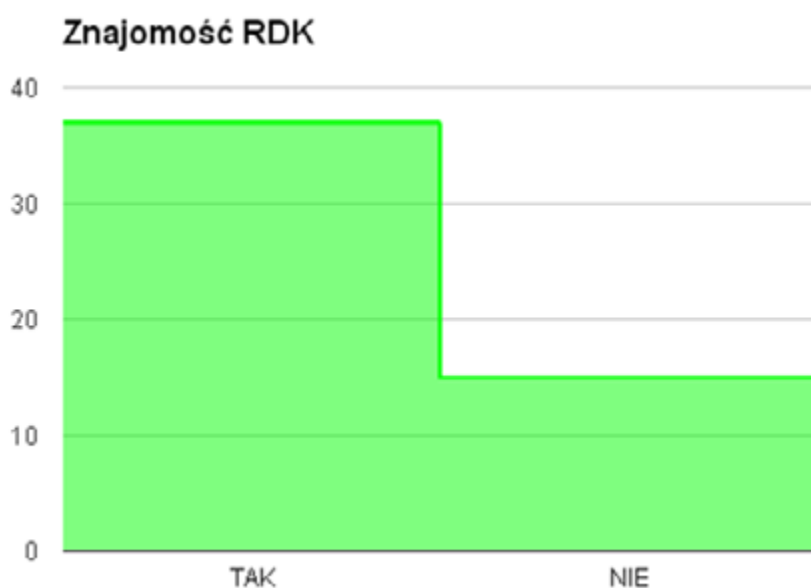
Wykres 12. Struktura płci wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Słocina. Źródło: opracowanie własne.

Jeżeli chodzi o wiek badanych osób, najchętniej badaniu poddawali się ludzie z przedziału wiekowego od 26 do 35lat. Natomiast najmniej skorzy do rozmowy na tym osiedlu byli ankietowani od 13 do 18 roku życia.

Wykres 13. Struktura wieku wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Słocina. Źródło: opracowanie własne.

Większość przebadanych przez nas osób na tym osiedlu (37) zna instytucję Rzeszowskiego Domu Kultury, a także wie, że jej filia znajduje się na wymienionym wcześniej osiedlu.

Wykres 14. Rozpoznawalność RDK na osiedlu Słocina. Źródło: opracowanie własne.

Mimo tej wiedzy, znaczna ilość osób nie korzysta jednak z oferty RDK. Najczęściej badani tłumaczyli się brakiem czasu, jak również brakiem chęci do uczestnictwa w zajęciach, bo „i tak nie ma nic dla mnie”. Mieszkańcy Słociny kojarzą Rzeszowski Dom Kultury głównie z zajęciami artystycznymi dla dzieci, a także z różnymi imprezami, przede wszystkim Dniem Osiedla.

Na pytanie: „W jaki sposób dowiedział się Pan/Pani o RDK-u”, badane osoby najczęściej odpowiadały, że nie sposób nie wiedzieć o takiej instytucji, skoro znajduje się ona tutaj „od zawsze”. Pojawiły się również odpowiedzi wskazujące na znajomość instytucji z plakatów i z rekomendacji znajomych. Znamienny jest brak wiedzy o broszurze „Co, gdzie, kiedy”. Żadna z przepytanych osób nigdy nie miała jej w ręku.

Kiedy pytaliśmy, jakie zmiany można wprowadzić w obecnej działalności RDK na Słocinie, znaczna część przebadanych osób opowiedziała się za tym, by zmienić godziny otwarcia tej instytucji na ich osiedlu. Znaczna część ankietowanych miała zastrzeżenia do poziomu komunikatywności prowadzących zajęcia. Były także wypowiedzi mówiące, że oferta jest mało interesująca.

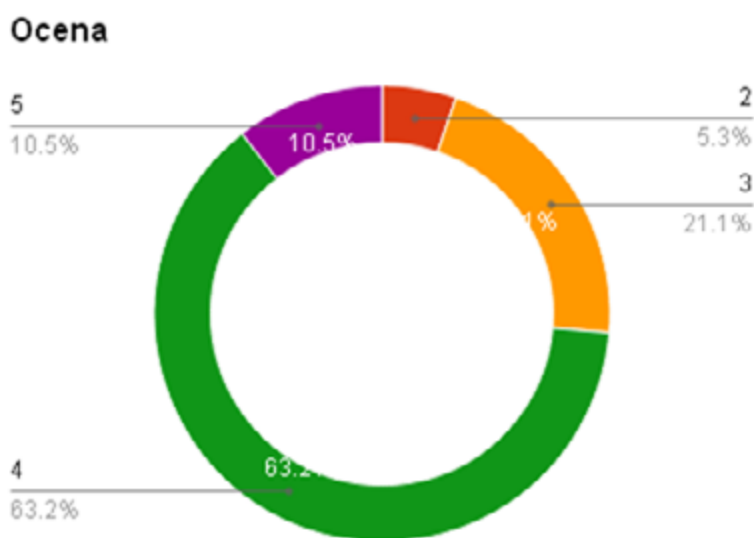
Na kolejne pytanie, dotyczące tego, co skłoniłoby badaną osobę do skorzystania z oferty osiedlowego RDK, najczęściej padała odpowiedź „większy wybór zajęć”. Badani często podawali własne propozycje. Wśród nich znalazły się: zajęcia plastyczne, kółko szachowe, nauka baletu oraz tańca klasycznego, rodzinne wycieczki rowerowe, czy też organizowanie szkoleń i warsztatów pomocnych w szukaniu pracy. Kilka osób zwróciło także uwagę na godziny otwarcia. Część z ankietowanych przyznało się, że brak czasu powoduje to, że żadne zmiany w działalności instytucji nie są w stanie zmotywować ich do uczestnictwa w zajęciach, natomiast sześć z 52 badanych nie wprowadziłoby żadnych zmian w działalności instytucji.

Słabą stroną, według mieszkańców, jest to, że instytucja ta organizuje zbyt mało imprez plenerowych.

Mocną stroną Rzeszowskiego Domu Kultury na osiedlu Słocina jest to, że instytucja jest znana wśród mieszkańców a większość z nich potrafi wskazać, gdzie ona się znajduje. Do sukcesów instytucji wpisuje się także duże zainteresowanie zajęciami artystycznymi dla dzieci.

Podsumowując. Rzeszowski Dom Kultury, filia Słocina, jest odbierany wśród mieszkańców bardzo pozytywnie. Najniższa nota w skali od 1-5, wystawiona przez jednego z respondentów to ocena 2, jednak najwięcej badanych, bo aż 12, uznało, że oferta RDK zasługuje na 4.

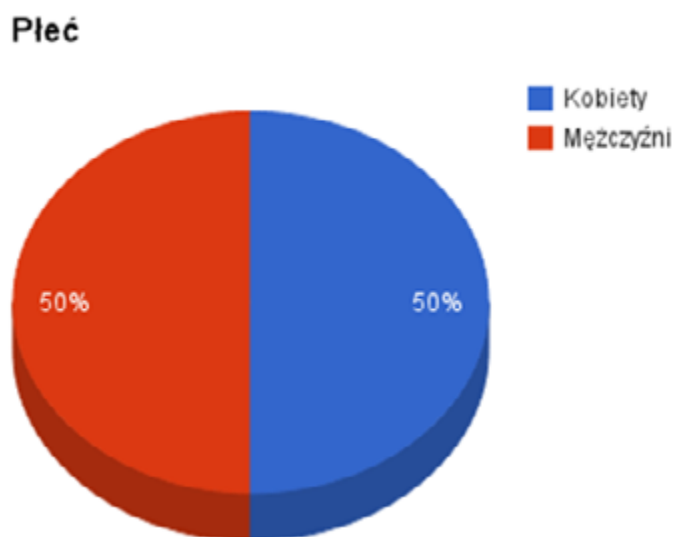

Wykres 15. Ocena oferty RDK wśród mieszkańców osiedla Słocina. Źródło: opracowanie własne.

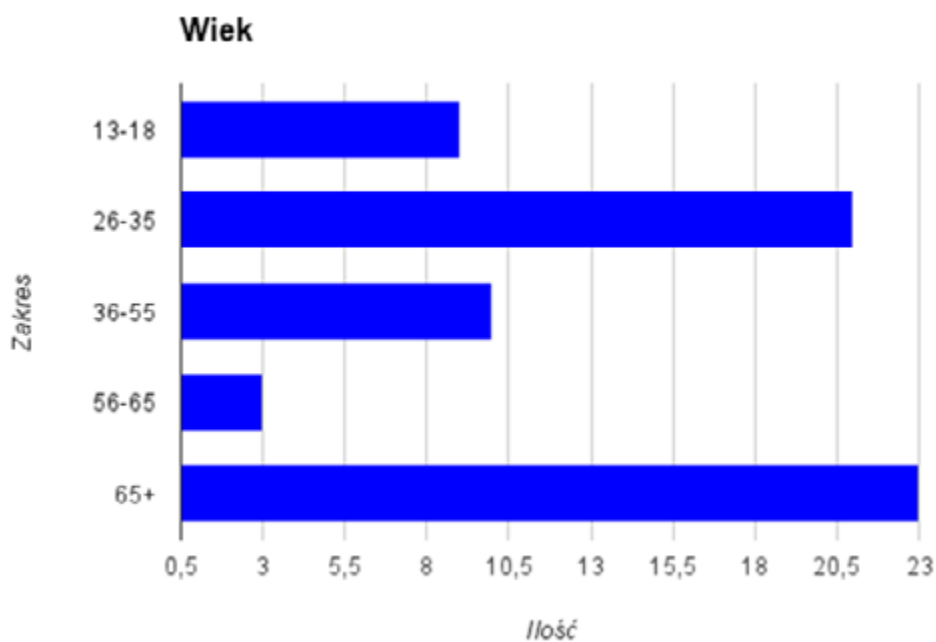
3.3. STAROMIEŚCIE

Na osiedlu Staromieście przeprowadzono 66 ankiet, a porównywalna liczba osób odmówiła podzielenia się swoimi opiniami na temat RDK z grupą badawczą. Ze względu na płeć głosy rozłożyły się równo, 33 odpowiedzi pochodziło od kobiet a 33 odpowiedzi od mężczyzn.

Wykres 16. Struktura płci wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Staromieście. Źródło: opracowanie własne.

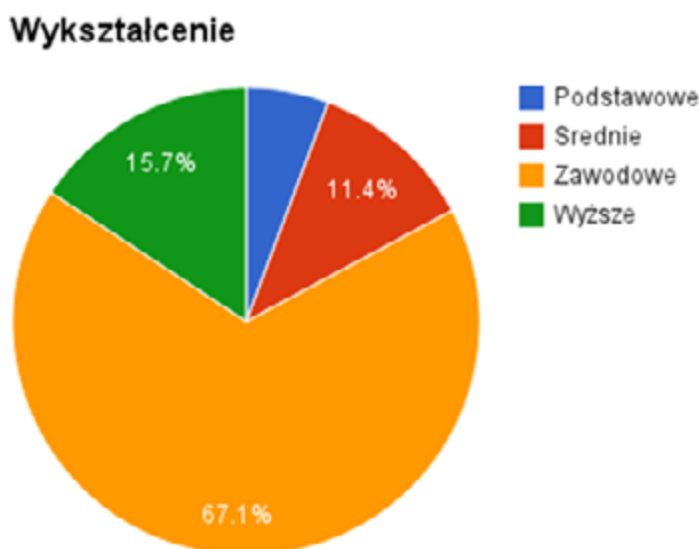
W strukturze wiekowej przeważają osoby w przedziale wiekowym 26–35 i osoby 65+, a znikoma ilość respondentów mieści się w przedziale 56–65 lat.

Wykres 17. Struktura wieku wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Staromieście. Źródło: opracowanie własne.

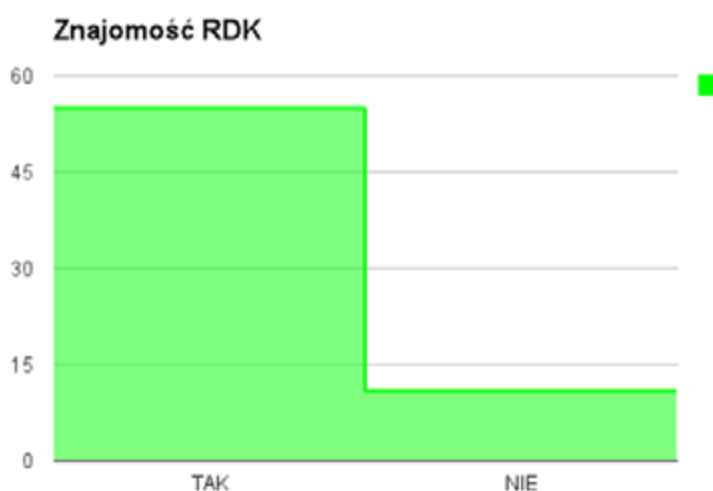

Charakterystykę respondentów zamykają dane dotyczące wykształcenia. Przeważały osoby z wykształceniem zawodowym (67%), z kolei niski odsetek przypada na osoby z wykształceniem średnim (11,4%).

Wykres 18. Struktura wykształcenia wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Staromieście. Źródło: opracowanie własne.

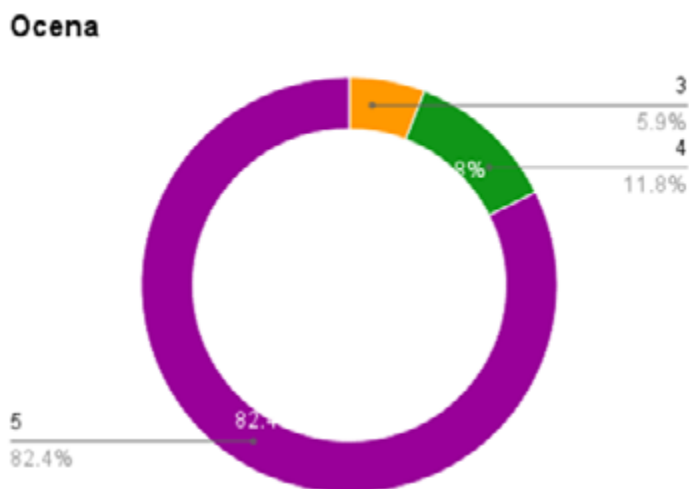
Przeważająca większość respondentów zna instytucję RDK (55 osoby na 66 ankietowanych) i potrafi wskazać lokalizację filii na swoim osiedlu (59 osób). Znajomość lokalizacji instytucji staje się głównym i jedynym źródłem informacji o RDK dla 44 osób, 11 osób spotkało się z plakatami reklamującymi instytucję, kilka osób znało zawartość broszur „Co, gdzie, kiedy”, a 2 osoby zaczerpnęły informację o ofercie instytucji z Internetu.

Wykres 19. Rozpoznawalność RDK na osiedlu Staromieście. Źródło: opracowanie własne.

Z pośród przepytanych rzeszowian, 7 respondentów zaznaczyło korzystanie z oferty filii, 50 brak zainteresowania ofertą RDK, a 5 osób korzysta z ofert kulturalnych nie związanych z badaną przez nas instytucją, tj. kin i teatru. Zdecydowana większość respondentów kojarzy instytucję z zajęciami artystycznymi dla dzieci i młodzieży, a także z cyklicznie organizowanym przez miejscową filię RDK wydarzeniem Dzień Osiedla.

Osoby korzystające z oferty tej instytucji na ogół, w zdecydowanej większości wysoko opiniują poziom zajęć (aerobik, zajęcia plastyczne) i zabaw. Oceniając atrakcyjność oferty RDK, 82,4% respondentów przyznało jej 5, 11,8% - 4., a 5,9% - 3 w skali 0-5.

Wykres 20. Ocena oferty RDK wśród mieszkańców osiedla Staromieście. Źródło: opracowanie własne.

Z zebranych informacji wynika, że społeczność lokalna zainteresowana jest przede wszystkim inicjatywami muzycznymi. Skłonni są skorzystać z oferty instytucji, gdyby ta poszerzyła wybór zajęć muzycznych. O jakie? Na to pytanie w wielu przypadkach respondenci nie potrafili odpowiedzieć. Wśród postulatów wzbogacających ofertę filii, pojawiła się ciekawa propozycja zorganizowania zajęć z baletu klasycznego dla kobiet powyżej 25. roku życia. Ten ciekawy cenny głos może wskazywać, że ta grupa wiekowa nie znajduje dla siebie wielu atrakcyjnych zajęć w obecnej ofercie RDK. Z kolei wśród osób starszych pojawiała się prośba o zorganizowanie lekcji z tematyki historycznej, które poszerzyłyby wiedzę rzeszowian nie tylko o historię regionu, ale również jej kulturę i zwyczaje.

Jakie inne nowe inicjatywy kulturalne na swoim osiedlu zgłaszają respondenci? Mieszkańcy w głównej mierze proponują wydarzenia muzyczne dla społeczności lokalnej i zabawy taneczne dla starszych osób. Na ogół mężczyźni zainteresowani są zajęciami sportowymi, przede wszystkim koszykówką i piłką nożną, a rodzice pragną zajęcia gimnastyczne dla małych dzieci.

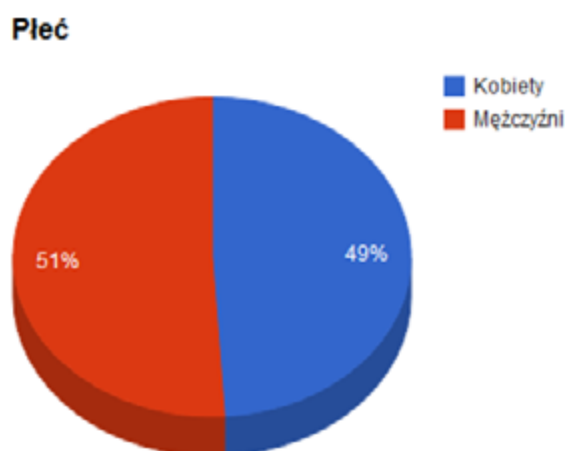
Wśród ankietowanych na tym osiedlu pojawił się krytyczny głos w sprawie dni pracy placówki. Zamknięcie filii RDK przed mieszkańcami w weekendy zostało negatywnie ocenione, ponieważ w dni wolne od pracy rzeszowianie mają czas i ochotę na odpoczynek oraz uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych.

Ogólnie rzecz biorąc, podczas przeprowadzania badania ankietowego w dzielnicy Staromieście można było odnieść wrażenie, że przeważająca część respondentów niechętnie odpowiadała na zadawane im pytania. Odpowiedzi były lakoniczne a niechęć w sprecyzowaniu swojej opinii powodowała nerwowość u ankietowanych, co skutkowało szybkim zakończeniem rozmowy i brakiem precyzyjnych odpowiedzi, które byłyby pomocne przy formułowaniu wniosków z przeprowadzonych badań.

3.4. STARONIWA

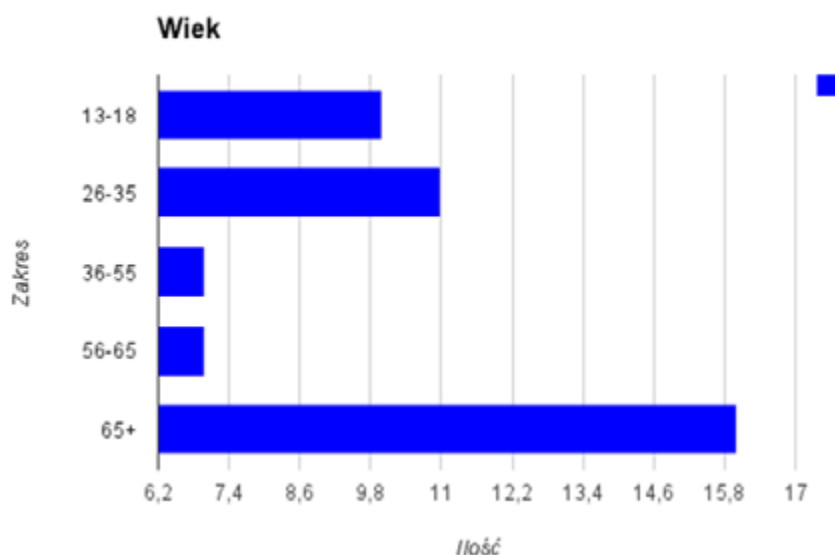
Praca grupy badawczej na osiedlu Staroniwa zaowocowała 52 zebranymi ankietami. Głosy rozłożyły się następująco: 25 respondentów stanowiły kobiety, a 26 mężczyźni.

Wykres 21. Struktura płci wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Staroniwa. Źródło: opracowanie własne.

W strukturze wiekowej ankietowanych przeważają osoby w przedziale wiekowym 65+, co jest skorelowane z deklarowanym brakiem chęci do korzystania z oferty RDK. Brak aktywności z ich strony zwykle tłumaczona jest złym stanem zdrowia, ale co ważniejsze, zaniżeniem samooceny. W rozmowach ze starszymi osobami wyłonił się charakterystyczny schemat myślenia: nie jestem na tyle wykształcony i obyty w świecie kultury, by na równych prawach z resztą społeczności korzystać z dobrodziejstw oferty instytucji kulturalnej. Można było odnieść wrażenie, że osoby powyżej 60 roku życia utożsamiają czynny udział w kulturze z wiekiem młodzieńczym, co w dużej części skutkowało wysuwaniem inicjatyw atrakcyjnych wyłącznie dla młodzieży.

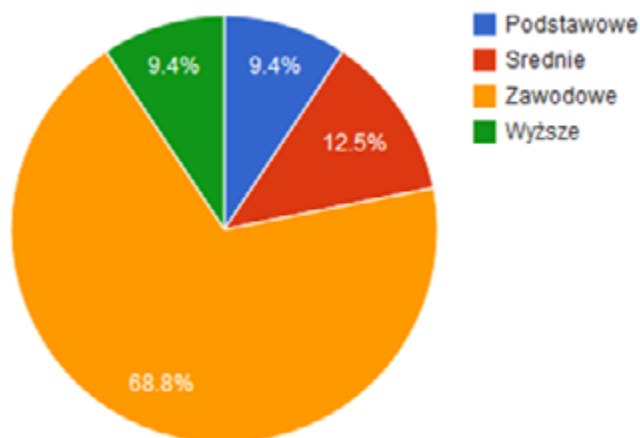
Wśród respondentów znalazła się także dość liczna grupa młodych osób w przedziale wiekowym 18 – 35 lat, natomiast znikoma ilość osób w wieku średnim, co można wytłumaczyć poświęceniem czasu obowiązkom zawodowym. Proporcje te widać wyraźnie na przedstawionym poniżej wykresie.

Wykres 22. Struktura wieku wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Staroniwa. Źródło: opracowanie własne.

Metryczkę ankietowanych zamykają dane dotyczące wykształcenia. W grupie ankietowanych na tym osiedlu przeważały osoby z wykształceniem zawodowym, co pokrywa się z wiekiem respondentów zamieszkujących osiedle i znacząco wpływa na ich mobilność w kontekście wydarzeń kulturalnych.

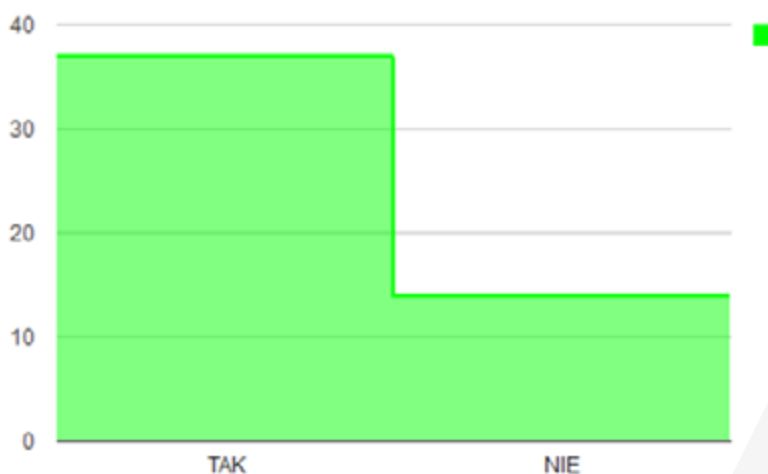
Wykształcenie

Wykres 23. Struktura wykształcenia wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Staroniwa. Źródło: opracowanie własne.

Przeważająca większość respondentów zna instytucję RDK (37 osób na 52 ankietowanych) i potrafi wskazać lokalizację filii na swoim osiedlu (38 osób). Tylko dwóch respondentów nie umiało zlokalizować filii Staroniwa w swojej okolicy zamieszkania. Większość mieszkańców osiedla czerpie informacje o RDK z plakatów, od znajomych i z broszury „Co, gdzie, kiedy”. Wśród ankietowanych znalazła się również jedna osoba, która przyznała, że zasięgnęła wiedzy o instytucji z Internetu.

Znajomość RDK

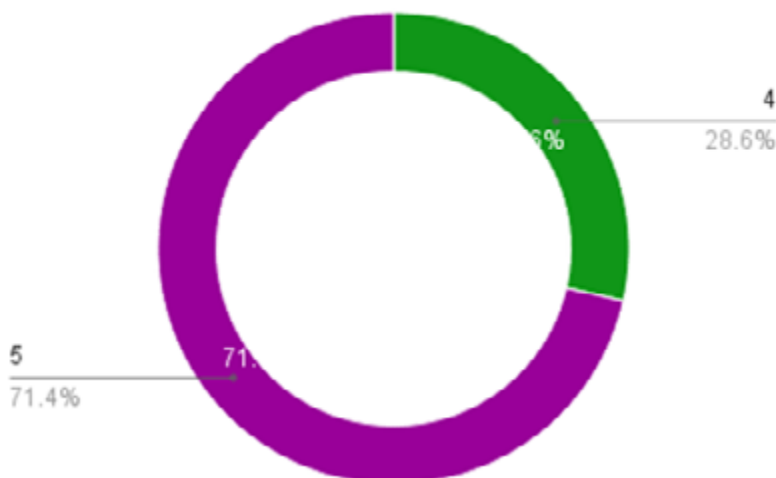
Wykres 24. Rozpoznawalność RDK na osiedlu Staroniwa. Źródło: opracowanie własne.

Z pośród przepytanych rzeszowian, 7 osób zaznaczyło, że korzysta z oferty filii RDK, 43 osoby nie korzystają, a 1 osoba korzysta z innych ofert kulturalnych nie związanych z filią, przede wszystkim z kina. Zdecydowana większość respondentów kojarzy instytucję z zajęciami artystycznymi dla dzieci i młodzieży, a także z wydarzeniami okolicznościowymi, takimi jak: Tłusty Czwartek, Dzień Dziecka i Dzień Osiedla. Wśród ankietowanych pojawił się ciekawy głos wskazujący na kojarzenie RDK z opieką społeczną.

Osoby korzystające z oferty instytucji, wysoko opiniują poziom zajęć i zabaw (szachy, uczestnictwo w półkoloniach i zimowisku). Oceniając atrakcyjność oferty RDK, dwie osoby przyznały jej 4 pkt., a pięć osób przyznało 5 pkt.

Ocena

Wykres 25. Oferta RDK w ocenie mieszkańców osiedla Staroniwa. Źródło: opracowanie własne.

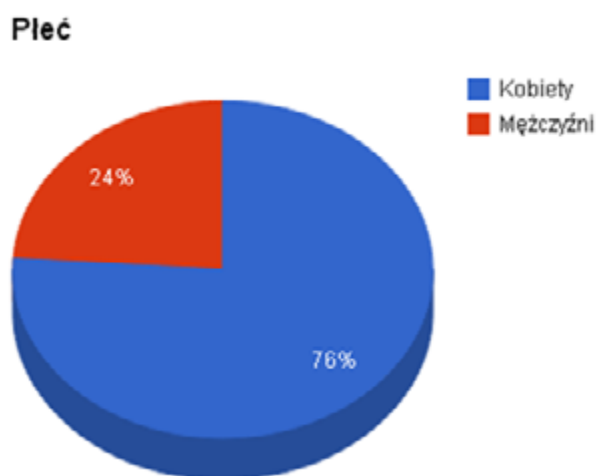
Mimo mało aktywnego uczestnictwa w życiu filii Staroniwa, mieszkańcom trudno było wskazać na czynniki, które mogłyby ich zachęcić do skorzystania z oferty RDK. Jeśli już jakieś sugestie padały, dotyczyły wyłącznie poszerzenia oferty zajęć, które pokrywały się z zainteresowaniami respondentów. Część osób byłaby skłonna do udziału w zajęciach RDK, gdyby w ofercie instytucji pojawiły się warsztaty gotowania i rysunku, a te ostatnie, zaowocowałyby wystawą prac dostępną dla lokalnej społeczności. Poza tym mieszkańcy okazali się także zainteresowani zajęciami wyrównawczymi z języka angielskiego, wykładami z historii regionu i zajęciami sportowymi, szczególnie porządne jest obserwowanie trendów w fitnessie. Niektóre ankietowane mieszkanki osiedla zainteresowane są zumbą.

Mieszkańcy osiedla Staroniwa pragną wydarzeń integrujących lokalną społeczność. Pojawił się pomysł zorganizowania warsztatów z robótek ręcznych w grupach wiekowo mieszanych, tak by młodzież spotykała się z emerytami, by obie grupy wiekowe wzajemnie się inspirowały w działaniu i wymieniały się wzajemnie zdobytymi doświadczeniami. Kolejna inicjatywa, która byłaby mile widziana na osiedlu to gra terenowa na wzór tegorocznej Europejskiej Gry Miejskiej organizowanej w Rzeszowie, jak również pikniki rodzinne, obozy dla młodzieży czy warsztaty majsterkowania. Mieszkańcy są również spragnieni inicjatyw muzycznych m.in. wieczorków kabaretowych i koncertów znanych muzyków.

Ankiety wykazały, że większość mieszkańców osiedla nie ma powszechnie wyrobionych nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze. Aktywność tę niewątpliwie utrudnia konsumpcja prostszych form, ogólnodostępność środków masowego przekazu i komputeryzacja. By temu przeciwdziałać – zdaniem większości ankietowanych na tym osiedlu emerytów – należy zadbać o atrakcyjną ofertę skierowaną do młodych ludzi, by wolny czas stał się nie tylko integracją z rówieśnikami, ale zaowocował efektywną edukacją kulturalną, która przełoży się na rozwój intelektualny młodego człowieka.

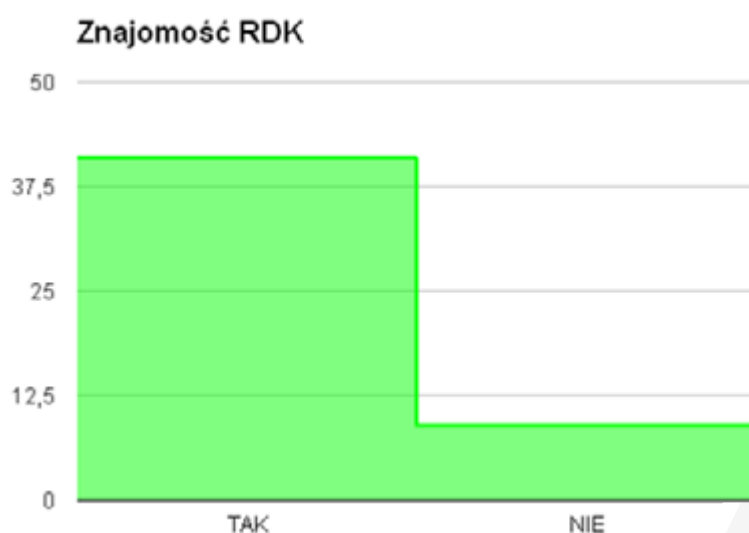
3.5. WILKOWYJA

Wilkowyja jest osiedlem, na którym grupa badawcza uzyskała trzeci co do wielkości wynik przeprowadzonych ankiet. Wykonano ich 50, z czego 76% przebadanych osób stanowią kobiety.

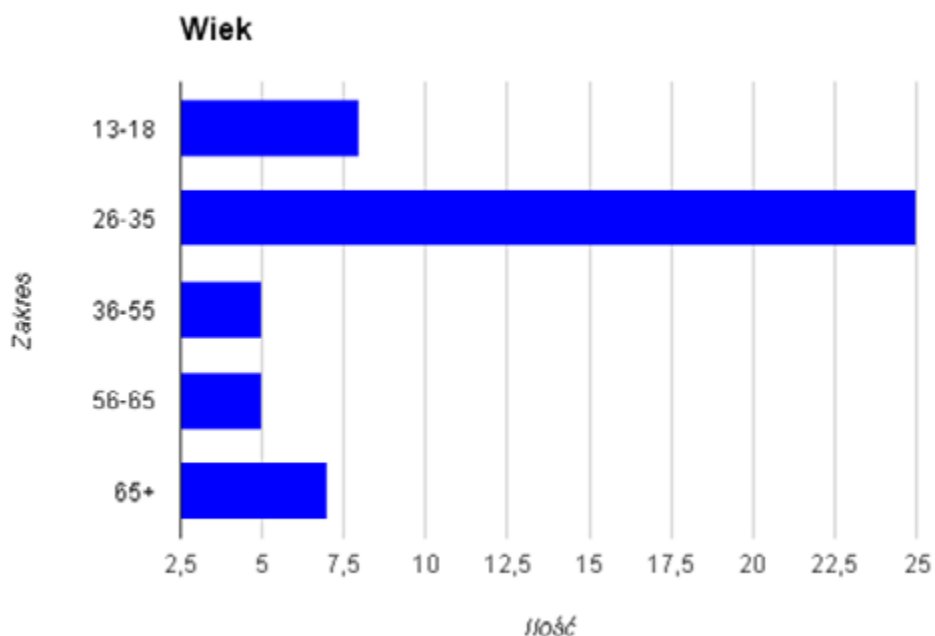
Wykres 26. Struktura płci wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Wilkowyja. Źródło: opracowanie własne.

Rzeszowski Dom Kultury jest rozpoznawalną instytucją na tym osiedlu. Jak widać na poniższym wykresie, 41 ankietowanych odpowiedziało, że zna tę instytucję. Jeżeli chodzi o to, w jaki sposób badani dowiedzieli się o filii RDK na osiedlu, najczęściej zdarzały się odpowiedzi typu: „mieszkam w pobliżu, więc wiem o istnieniu instytucji”. Część ankietowanych – 17 osób, odpowiedziało, że wie o filii RDK od znajomych.

Wykres 27. Rozpoznawalność RDK na osiedlu Wilkowyja. Źródło: opracowanie własne.

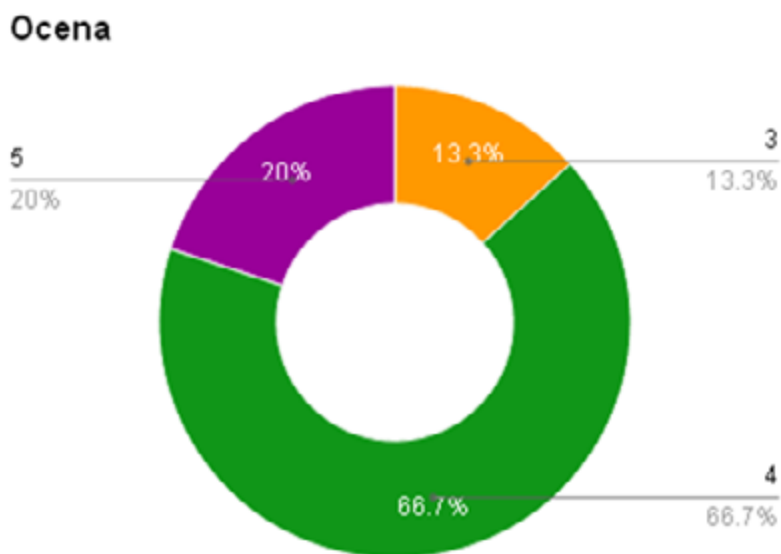
Mimo tego, większość przebadanych osób nie korzysta z oferty tego ośrodka kultury. Prawdopodobnie jest to spowodowane faktem, że największą grupę respondentów stanowią osoby w wieku 26–35 lat, które skupiają się na pracy i nie mają wystarczająco dużo wolnego czasu na uczestnictwo w zajęciach RDK.

Wykres 28. Struktura płci wśród ankietowanych mieszkańców osiedla Wilkowyja. Źródło: opracowanie własne.

Na pytanie: „z czym kojarzy się Pani/Panu RDK”, 40 osób przebadanych odparło, że z zajęciami artystycznymi, a 17, że z imprezami plenerowymi. Ankietowani w szczególności mówili o zajęciach dla dzieci, nauce tańca, a również o Dniach Osiedla. Kilka osób stwierdziło, że działalność RDK kojarzy im się z „Piosenką w meloniku” oraz konkursem „Ptaki cudaki”. Sami respondenci po poproszeniu ich o wymienienie nazw zajęć, z których korzystali, często wymieniali naukę gry na instrumentach muzycznych, zajęcia ruchowe, takie jak aerobik, a także różnego rodzaju wystawy.

Ocena atrakcyjności zajęć prowadzonych w filii Rzeszowskiego Domu Kultury na osiedlu Wilkowyja jest zadowalająca – nikt z badanych nie dał noty niższej niż 3. Najwięcej, bo aż 66,7% to ocena 4, co też ilustruje poniższy wykres.

Wykres 29. Oferta RDK w ocenie mieszkańców osiedla Wilkowyja. Źródło: opracowanie własne.

Kolejne pytanie dotyczyło tego, co badana osoba chciałaby zmienić w obecnej ofercie RDK. 4 osoby chcą zmiany warunków lokalowych, 2 osoby uważają, że poziom otwartości prowadzących zajęcia jest niewystarczający, natomiast 1 osoba chciałaby, aby dom kultury był otwarty w późniejszych godzinach. Najwięcej ankietowanych proponowało własne rozwiązania, np.: organizowanie spotkań z literaturą, otworenie boiska do gry w koszykówkę i piłkę nożną, zakupienie popularnych „piłkarzyków”, a także gry karciane oraz szachy.

Respondenci, którzy nie korzystają z oferty RDK, na pytanie: „co skłoniłoby Panią/ Pana do udziału w zajęciach RDK-u?” najczęściej mówili, że nie mają czasu na uczestnictwo. Część ankietowanych osób podawała także swoje pomysły na zajęcia, których organizowanie skłoniłoby je do uczestnictwa w zajęciach. Do tych propozycji należy: otwarcie biblioteki, wyjazdowe grupy wycieczkowe w ramach RDK, dyskusje literackie, zajęcia pro aktywne, festyny, zajęcia z rękodzieła, kino letnie, spotkania z ważnymi osobistościami, np. z politykami, a także organizowanie zabaw dla seniorów.

Jak wynika z badań, Rzeszowski Dom Kultury na osiedlu Wilkowyja jest instytucją przez mieszkańców odbieraną w pozytywny sposób, jednak konieczne jest wprowadzenie kilku zmian, by zwiększyć frekwencję w poszczególnych inicjatywach prowadzonych przez filię RDK na tym osiedlu.

4. WNIOSKI

Badania ankietowe przeprowadzone przez grupę badawczą, działającą w ramach projektu „Rzeszowskie ASY” miały na celu sprawdzić, jak instytucja Rzeszowskiego Domu Kultury jest postrzegana wśród mieszkańców pięciu rzeszowskich osiedli. Wyniki badań pokazały, że RDK jest znany większości ankietowanych oraz potrafią oni wskazać lokalizację osiedlowej filii, nawet wówczas gdy nie korzystają z jej oferty.

Znamiennym dla każdego z osiedli jest fakt, iż instytucja ta nie wydaje się na tyle atrakcyjna, by korzystać z jej oferty kulturalnej. Analiza odpowiedzi na poszczególne pytania zamieszczone w ankietach przygotowanych na potrzeby badania, pozwala na stwierdzenie, iż znikoma ilość respondentów korzysta z zajęć oferowanych przez RDK i są to głównie zajęcia skierowane do dzieci. Wśród ankietowanych w przedziale wiekowym 56–65+ odnotowano brak aktywności w zajęciach i wydarzeniach kulturalnych. Związane jest to z takimi czynnikami jak kwestia zdrowotna oraz niska samoocena, wynikająca z braku wykształcenia wyższego (są to głównie respondenci z wykształceniem zawodowym i średnim). Ostatni czynnik może niekorzystnie wpływać na tożsamość jednostki jako tej wykluczonej z życia kulturalnego. Wywiady wykazały, że osoby starsze nie dążą do skorzystania z zajęć artystycznych, ponieważ utrwalił się w społeczeństwie stereotyp osoby starszej – nieaktywnej. Osoby powyżej 56 roku życia utożsamiają czynny udział w kulturze z wiekiem młodzieńczym, co w dużej części skutkowało wysuwaniem inicjatyw atrakcyjnych wyłącznie dla młodzieży.

Ponadto spotkano się z licznymi głosami co do tego, że Rzeszowski Dom Kultury jest wciąż niewystarczająco rozreklamowaną instytucją. Wielu rzeszowian jest zdania, iż na poszczególnych osiedlach powinno być rozwieszanych więcej plakatów, a do skrzynek na listy wrzucane ulotki z informacjami o bieżącej ofercie i mających mieć miejsce imprezach.

Co warte zaznaczenia, RDK w oczach członków badanej grupy nie jest postrzegany jedynie poprzez pryzmat działalności artystycznej skierowanej do dzieci i młodzieży. Mieszkańcy posiadają wiedzę o organizowanych imprezach i innych przedsięwzięciach. To właśnie takie wydarzenia, jak Dni Osiedla czy Rzeszowski Dom Kultury – Mieszkańcom Rzeszowa wpływają na zainteresowanie się tą instytucją. Szczególnie inicjatywa organizowania Dnia Osiedla jest pozytywnie odbierana przez rzeszowian, jako czynnik sprzyjający integracji lokalnej społeczności; jest dowodem, że instytucja RDK dba o aktywizację życia kulturalnego osiedli. Ankietowanym Respondentom na tyle podobają się inicjatywy wydarzeń okolicznościowych, że wysuwają prośby o większą ilość i częstotliwość organizowania wydarzeń muzycznych, które mogłyby zainteresować mieszkańców osiedli w każdym przedziale wiekowym.

Podsumowując Rzeszowski Dom Kultury powinien skupić się na tym, by dotrzeć ze swoją ofertą w sposób bezpośredni. Jak argumentowali badani, zwłaszcza poprzez większe rozpowszechnienie materiałów promocyjnych, czyli plakatów, ulotek oraz broszury „Co, gdzie, kiedy”. Niewątpliwie bowiem wciąż istnieje pewien odsetek mieszkańców Rzeszowa, którym ta instytucja nie jest znana. W tym miejscu należy podkreślić wkład grupy badawczej, która poczyniła pierwsze kroki w tym zakresie.

W trakcie przeprowadzania ankiet Rzeszowskie ASY prezentowały instytucję RDK oraz jej bogatą ofertę. Spotkanych rzeszowian zachęcano do skorzystania z propozycji kulturalnej poszczególnych filii, a także wychodzenia z własnymi inicjatywami, które odpowiadałyby na wciąż zmieniające się zapotrzebowanie kulturalne mieszkańców poszczególnych osiedli. Pracując nad projektem zajęć i warsztatów na przyszły rok, warto uwzględnić propozycje i sugestie zaproponowane przez mieszkańców badanych osiedli. W efekcie może przełożyć się to na zwiększenie frekwencji wśród uczestników i wzmocnienie marki RDK wśród rzeszowskich instytucji kulturalnych.

ORGANIZATORZY:

Stowarzyszenie PRO-TUR

Przygotowanie i opracowanie merytoryczne: Marlena Kowalska i Aneta Sztur, ze wsparciem Patrycji Łęcznar.

Opracowanie graficzne wykresów: Michał Gąsior

Skład i grafika: Iwona Wąs, Sylwester Kępa

Korekta: dr Anna Gąsior – Niemiec, Ewelina Jurasz

Opiekę merytoryczną nad grupą badawczą w składzie: Marlena Kowalska, Aneta Sztur, Patrycja Łęcznar, Michał Gąsior, Wojciech Dziekan pełniły dr Anna Kołomycew i dr Anna Gąsior-Niemiec.

